Vinařský věstník

9
2022

Obsah:

Z domova 2
Nebezpečné a falšované potraviny – víno (září 2022) 6
Ze zahraničí 7

jihomoravský kraj

Ve spolupráci s Jihomoravským krajem zpracoval SVČR
Produkováno s podporou Vinařského fondu ČR.

Z domova

Společné memorandum zástupců zemědělských komor a organizací Visegrádské skupiny, Bulharska, Chorvatska, Estonska, Litvy a Rumunska

V reakci na kritickou situaci zemědělců v Evropě a souběh několika neočekávaných nepříznivých okolností, jako je energetická krize, ruská invaze na Ukrajinu, destabilizace trhu a s tím související extrémní roční míra zemědělské inflace, jsme se jakožto zástupci zemědělských komor a organizací Visegrádské skupiny (Česká republika, Maďarsko, Polsko, Slovensko) a Bulharska, Chorvatska, Estonska, Litvy a Rumunska shodli na tomto společném stanovisku.

Jedná se o reakci na stále se zhoršující situaci v zemědělsko-potravinářském sektoru a neudržitelný rozdíl mezi předválečnými výkupními cenami a rostoucími výrobními náklady, které zásadně ohrožují budoucnost zemědělců v celé Evropské unii. I nadále považujeme za velmi důležité podporovat ukrajinské zemědělství trpící válečným konfliktem, ale jsme znepokojeni tím, že volný přístup ukrajinských zemědělských produktů na trh Evropské unie způsobil logistické potíže a nedostatek skladovacích kapacit v některých východních členských státech. Potřebujeme opatření, která pomohou zmírnit pokles tržních cen a příjmů zemědělců napříč Evropskou unií.

Celý tento soubor faktorů dále doplňují vysoce ambiciózní cíle Evropské zelené dohody, nejnověji například vysoké redukční cíle pro používání pesticidů či plánované omezení chovu hospodářských zvířat kvůli údajně škodlivým emisím či neopodstatněné útoky na klecové chovy. Velmi ambiciózní a mnohdy nereálné cíle vznikají bez ohledu na zemědělskou praxi a navíc přicházejí v nejméně vhodnou dobu jak pro zemědělce, tak především pro spotřebitele. Současně však vnímáme obavy, že snížení evropské produkce bude kompenzováno dovozem potravin ze zahraničí bez skutečné záruky původu, bezpečnosti potravin a ekologické stopy potravin, které budeme konzumovat my, a především naše děti.

Zdůrazňujeme, že hlavním úkolem zemědělců je zajistit potravinovou suverenitu v Evropě, dostatek kvalitních potravin pro spotřebitele za přijatelné ceny, při současném zachování ekonomické soběstačnosti a odpovídající životní úrovně zemědělců. Dnes se ale tento cíl zdá být téměř nesplnitelný. Vzhledem ke kritické situaci a v solidaritě s protestujícími kolegy v ostatních zemích EU proto my, zástupci zemědělských komor a organizací Visegrádské skupiny (Česká republika, Maďarsko, Polsko, Slovensko) a Bulharska, Chorvatska, Estonska, Litvy a Rumunska, vyzýváme ke stávkové pohotovosti zemědělců v našich zemích a dohodli jsme se na schválení a podepsání **Pražského memoranda (společné memorandum zástupců zemědělských organizací u příležitosti neformálního zasedání Rady ministrů zemědělství v Praze 15.–16. září 2022).**

Po důkladné analýze přístupu vybraných členských států jsme se rozhodli, že je naprosto nezbytné zaujmout aktivní přístup a vyzvat ke společnému postupu, abychom zabránili dalším existenčním problémům našich zemědělců. Proto vás upozorňujeme na následující opatření, která mají zásadní dopad na zemědělskou činnost států.

Krátkodobá opatření:

1. Pozastavení emisních povolenek alespoň na krátkou dobu;
2. Zastropování cen energií a kompenzace zemědělcům za vysoké ceny hnojiv a dalších důležitých zemědělských vstupů;
3. Aktivní pomoc ukrajinským zemědělským produktům v přístupu na exportní trhy třetích zemí, kde jsou tyto produkty velmi potřebné, ale zároveň apelujeme na zavedení opatření, která pomohou zmírnit logistické problémy, tržní ceny a příjmy místních zemědělců v příslušných členských státech. Považujeme za nezbytné chránit domácí výrobce před nebezpečím, že se stanou obětí okolností způsobených liberalizací dovozu z Ukrajiny či okolností, které povedou k bankrotům domácích zemědělců;
4. Rozšíření dočasného krizového rámce tak, aby členské státy mohly využít flexibilitu stanovenou v pravidlech státní podpory na podporu hospodářství v souvislosti s ruskou invazí na Ukrajinu.

Dlouhodobá opatření:

1. Podpora energetické soběstačnosti zemědělců, zejména podpora OZE;
2. Vzhledem k nárůstu byrokratické zátěže zemědělců, stávajícím klimatickým výzvám, potenciálnímu dopadu provádění EZD, dopadu globální krize a potřebě posílit potravinovou bezpečnost vyzýváme k navýšení finančních prostředků v rámci SZP.
3. Přidělování evropských fondů/zdrojů na šlechtitelský výzkum a podpora postoje založeného na čistě vědeckém základě, pokud jde o vývoj nových odolných odrůd, včetně nových genomických technik;
4. Odmítnutí jakékoliv povinnosti stanovené v návrhu SUR. Odmítnutí snížení množství pesticidů používaných členskými státy, které mají spotřebu přípravků na ochranu rostlin pod evropským průměrem;
5. Zvýšení limitu podpory de minimis pro zemědělskou prvovýrobu.

Upřímně doufáme, že vy, vážení ministři zemědělství našich zemí, vezmete v úvahu nepříznivou situaci evropských zemědělců a oběti, které přinášejí pro zachování evropské potravinové bezpečnosti, a proto nás v této iniciativě podpoříte. Vezměte, prosím, v úvahu, že vaše postoje k výše uvedeným otázkám mohou zemědělcům, které zastupujeme, usnadnit nebo naopak značně zkomplikovat jejich poslání.

ZDROJ: AGRÁRNÍ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY, 15. 9. 2022

Ministři zemědělství v Praze: EU musí posílit potravinové zabezpečení, zlepšit udržitelnost zemědělství a podpořit využití moderních technik

16. 9. 2022 – Tisková zpráva – Potravinové zabezpečení a role evropského zemědělství a potravinářství v udržitelné globální produkci potravin byly hlavními tématy dnešního neformálního zasedání ministrů zemědělství Evropské unie v Praze. Ministři se shodli, že EU musí nyní postupovat koordinovaně a co nejvíce podpořit udržitelné zvýšení zemědělské produkce a urychlit využití moderních technik v zemědělství. Zasedání předsedal ministr zemědělství Zdeněk Nekula (KDU-ČSL) a zúčastnili se také komisař pro zemědělství Janusz Wojciechowski, zástupci nevládních organizací, Evropského parlamentu, akademici a ministři zemědělství Ukrajiny, Gruzie a Moldavska.

Ruská invaze na Ukrajinu, doznívající následky pandemie i postupující změna klimatu mají velký dopad na globální potravinové zabezpečení i ceny potravin ve světě. Ministři zemědělství diskutovali hlavně o tom, jak zajistit dostatečnou produkci potravin, distribuovat je do nejohroženějších zemí, a zároveň dbát na udržitelnost. Jedním z hlavních řešení je využití inovací, výsledků výzkumu a moderních technologií, včetně precizního zemědělství, které umožní další snižování spotřeby pesticidů a hnojiv při zachování nezbytné produktivity.

„Přestože potravin je v Evropské unii dostatek, pandemie a ruská invaze na Ukrajinu prohloubila potravinovou krizi ve světě. V Unii máme zásadní úkol, a to udržitelně zvýšit zemědělskou produkci, snížit plýtvání potravinami a zajistit, aby lidé po celém světě měli přístup ke kvalitním potravinám. Možná nastal čas na přehodnocení některých tradičních přístupů v produkci potravin ve prospěch nových moderních technik," řekl ministr zemědělství Zdeněk Nekula.

Věda a inovace

Právě věda, inovace a moderní metody šlechtění v zemědělství byly jedněmi z hlavních témat jednání. Součástí byly odborné příspěvky profesora Miroslava Trnky z Mendelovy univerzity v Brně a doktora Romana Hobzy z Akademie věd České republiky. Oba uvedli, že nové trendy můžou v EU pomoct při snižování používání pesticidů a hnojiv, při hospodaření s vodou nebo ve šlechtění nových odrůd odolnějších na extrémní výkyvy počasí a nové škůdce a choroby rostlin. Ministři se shodli, že EU musí na vývoj moderních trendů co nejrychleji reagovat a nebránit inovacím. Důležitá proto je změna zastaralého legislativního rámce, kterým Evropská unie reguluje využití moderních metod šlechtění rostlin. Tento rámec nejen omezuje evropské zemědělce, ale vede i k odlivu špičkových odborníků do zemí mimo Evropskou unii, takže škody jsou mimořádné.

„I když válka na Ukrajině nepříznivě ovlivňuje produkci potravin, komoditní trhy, ceny energií, a tím pádem nás všechny, nesmíme jako Evropská unie rezignovat na péči o krajinu. Nutně potřebujeme plodiny odolné proti suchu, mrazům, chorobám a škůdcům, které vyžadují méně pesticidů a umělých hnojiv. Proto jsem rád, že pan komisař jasně deklaroval připravenost Evropské komise předložit v krátké době návrhy předpisů týkajících se šlechtění rostlin, které dosavadní problémy pomohou vyřešit," uvedl ministr Nekula.

Situace na Ukrajině, vývoz komodit

V souvislosti s potravinovým zabezpečením a distribucí potravin shrnul ministr zemědělství Ukrajiny Mykola Solskyi aktuální výzvy, s nimiž se Ukrajina v této oblasti potýká. Rovněž zdůraznil význam tzv. solidarity lanes, které zprostředkovala EU, a požádal o jejich další rozšíření. Kvůli obsazení některých ukrajinských přístavů ruskými vojáky se musí obilí z Ukrajiny dostat i jinými cestami.

„Podle Organizace pro výživu a zemědělství Spojených národů pochází téměř 40 % celkového dovozu pšenice do Afriky z Ruska a Ukrajiny. Světový potravinový program, který živí přibližně 125 milionů lidí, nakupuje 50 % svého obilí z Ukrajiny. Solidární koridory mají opravdu smysl a možnosti jejich rozšíření a posílení budeme řešit jako samostatné téma 26. září na Radě v Bruselu," řekl ministr Nekula.

Opatření EU, kontext

Pro zajištění potravinového zabezpečení v souvislosti s válkou na Ukrajině vyhotovila EU v rekordně krátkém čase akční plán, tzv. solidarity lanes, jehož cílem je usnadnit vývoz ukrajinských komodit po souši a po vnitrozemských vodních cestách. Dále v této situaci pomáhá zrušení cla na dovoz ukrajinských výrobků do EU, aby mohlo zboží snadněji putovat např. do zemí Afriky. Kromě mimořádných podpor do nejohroženějších sektorů má evropským zemědělcům pomoct také využití co největšího množství zemědělských ploch pro produkci potravin a výjimka z rotace plodin pro příští rok. EU také finančně podporuje země, které jsou v této době nejvíce ohroženy.

V roce 2021 bylo hladem postiženo až 828 milionů lidí. Světová populace stále roste, proto je zapotřebí mnohem více úsilí k udržitelnému zvýšení zemědělské produkce a snížení plýtvání potravinami. V roce 2020 se na světě vyprodukovaly asi 4 miliardy tun potravin, ale přibližně 1,3 miliardy tun se vyhodilo.

Dnešním jednáním ministři zemědělství završili třídenní program v České republice. V rámci exkurzí navštívili kromě Prahy také několik farem, aby se seznámili se zemědělskou výrobou v Česku. Neformální zasedání ministrů organizuje každé předsednictví ve své zemi a jde o diskuzi na vybrané téma, která slouží jako podklad pro další rozhodování.

VOJTĚCH BÍLÝ, TISKOVÝ MLUVČÍ MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ

Změna dotací se negativně dotkne asi 2000 podniků

Tisková zpráva 6. 9. 2022 – Podle studie, kterou si nechal zpracovat Zemědělský svaz ČR ve spolupráci s Agrární komorou ČR u poradenské společnosti KPMG, budou mít plánované změny vládní dotační politiky negativní dopad na přibližně 2000 zemědělských podniků. V krátkém až střednědobém časovém horizontu u nich může v důsledku výrazného snížení podpor a dalších ekonomických vlivů nastat nedostatek finančních prostředků, což bude mít nepříznivý dopad na jejich konkurenceschopnost, a povede ke zpomalení inovací a snižování produkce. Riziko, které může nastat v dlouhodobém výhledu, je postupný úpadek a snižování počtu podniků v této kategorii. Změnou agrární politiky budou zasaženy především větší podniky (kategorie ekonomické velikosti X–XIV podle databáze FADN), které aktuálně zajišťují 77 procent zemědělské produkce v Česku.

„Vláda prosazuje zásadní změnu, aniž si nechala spočítat ekonomické dopady svého rozhodnutí. Naše propočty a data ▸

od našich členů pan ministr jen zlehčoval. Proto jsme nechali zpracovat dopadovou studii u renomované poradenské firmy a vyzýváme vládu, pojďme konečně o nastavení parametrů agrární politiky vést debatu podloženou fakty," říká Marin Pýcha, předseda Zemědělského svazu ČR.

Nejkontroverznější změnou je výrazné navýšení tzv. redistributivní platby (z 10 na 23 procent z prostředků alokovaných v I. dotačním pilíři). Větší podniky mohou sice čerpat dotace z redistributivní platby také, ale pouze na prvních 150 hektarů. A navíc kvůli značnému navýšení podílu redistributivní platby byla naopak snížena alokace na tzv. základní platbu (ze 47,5 na 31,5 procenta z prostředků I. pilíře). Zemědělský podnik, který hospodaří na 800 hektarech, kvůli změně přijde o 334 korun na hektar, u podniku dvojnásobné velikosti (1600 hektarů) už dotační ztráta činí 570 korun na hektar a s velikostí firmy se dále zvyšuje.

„Smyslem redistributivní platby je dorovnávat ekonomické nevýhody malých zemědělců, jelikož ti nemohou využívat takových úspor z rozsahu jako větší podniky. V našich podmínkách je však zvolených 23 procent překvapivě vysoké číslo, které příliš neodpovídá struktuře českého zemědělství. Těžištěm zemědělské produkce jsou zde totiž na rozdíl od západní Evropy relativně větší podniky," sděluje Radek Chaloupka z KPMG Česká republika.

Analýza také zkoumala ekonomiku čtyř vybraných komodit (pšenice, mléko, brambory a jablka). Potvrdilo se, že za daného nastavení maloobchodních cen nelze nic z toho bez dotací vypěstovat či vyrobit. Podle dat ÚZEI z roku 2020 byla ztráta u mléka: 2653 korun na 100 krmných dní. Pšenice se pěstovala s průměrnou ztrátou 8554 korun na hektar, produkce brambor je minus 44 823 korun na hektar a na jablkách ovocnář prodělával dokonce 84 404 korun na hektar. Letos dochází k výraznému nárůstu většiny nákladů, který je někde růstem výkupních cen kompenzován více, u jiných komodit méně. Nicméně stále platí, že dostatečná výše zemědělských dotací je klíčovým faktorem k udržení produkce cenově přijatelných potravin.

A bohužel, jak dále ze studie KPMG vyplývá, průměrnému producentovi těchto komodit se dotace v důsledku změny agrární politiky naopak sníží. Výjimkou jsou jablka, kde v novém návrhu dochází k navýšení jiné dotační položky (VCS) a oproti původnímu návrhu si tak producenti jablek o něco polepší.

„Česko je dlouhodobě závislé na dovozu potravin. V případě energií jednoznačně vidíme, kam nás přivedou nezodpovědná čistě ideologická rozhodnutí politiků. Nejen v současné době je třeba umět se spolehnout na domácí kapacity a podpořit všechny zemědělce. Navíc těch zhruba 2000 podniků, kterých se vládní změna dotkne negativně, působí v tisících konkrétních obcí, zaměstnávají tam lidi, kofinancují obecní infrastrukturu či podporují kulturní a společenský život. Vláda by si měla nechat spočítat, jaké ekonomické a sociální dopady bude mít ztráta dlouhodobé ekonomické výkonnosti těchto firem," uzavírá prezident Agrární komory ČR Jan Doležal.

ZDROJ: AGRÁRNÍ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY

Den ve vinohradu s odkazem na Gregora Johanna Mendela i nové výzvy

1. 9. 2022 – Tisková zpráva – Jedním ze způsobů, jak snižovat užívání rizikových přípravků na ochranu rostlin v zemědělství je šlechtění odolných odrůd. Na proces šlechtění navazuje zkoušení odrůd prováděné Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským (ÚKZÚZ), který zároveň reaguje na nové výzvy v podobě podpory a kontroly ekologického pěstování révy, monitoringem jejího zdravotního stavu nebo zkoušením nízkorizikových přípravků. Nejen o těchto tématech se hovořilo na "Dni ve vinohradu," pořádaném ke 200. výročí od narození G. J. Mendela.

Na 150 účastníků přijelo na zkušební vinici ÚKZÚZ Oblekovice, trať Načeratický kopec, na akci věnovanou oslavám 200. výročí narození G. J. Mendela pod názvem „Den ve vinohradu aneb Jaké víno by Mendel pil, kdyby révu šlechtil?"

Akci zahájil ředitel pořádajícího ÚKZÚZ, Daniel Jurečka, který hovořil o významu nových odrůd v rámci nových výzev, které obecně stojí před naším zemědělstvím. Mezi ty patří jejich odolnost proti chorobám a škůdcům, a dalším důsledkům ve spojitosti se změnou klimatu nebo energetickou krizí. Pro urychlení procesu šlechtění a rozšíření možností získat požadované vlastnosti plodin podpořil povolení nových šlechtitelských metod i v EU. Zmínil též roli ÚKZÚZ v českém předsednictví.

Ředitel Sekce rostlinné výroby (ÚKZÚZ) Jiří Urban, se ve vzpomínce na G. J. Mendela zamýšlel nad rolí osvícených osobností ze začátku 19. století, které tehdy vizionářsky popsaly problémy zemědělství a cílevědomě vytvářely podmínky pro tehdejší vědce, aby na výzvách té doby mohli pracovat. Zejména to byl augustiniánský opat Cyril František Napp, který se se mj. zasloužil i o založení vinice s kolekcí regionálních odrůd révy vinné z celého území Rakouska v areálu kláštera na starém Brně. Kolekce odrůd pak byla udržována a obohacována právě jeho nástupcem G. J. Mendelem. Zajímavostí je, že jedna z přeživších odrůd té doby je díky japonským genetikům vysazena v areálu Mendelovy univerzity.

Podle Jiřího Urbana jsou sice současné problémy zemědělství velké, ale při dobré spolupráci klíčových osobností resortu a vytvoření podmínek pro současné odborníky (jak to bylo v době, kdy žil a pracoval Mendel) i dnes velmi dobře řešitelné. To platí i pro oblast vinohradnictví a vinařství, kde přivítal novou Koncepci, kterou chystá Svaz vinařů ČR.

Také Jan Nedělník, předseda předsednictva České akademie zemědělských věd (ČAZV), vzpomněl ve své zdravici významu Mendela a zamýšlel se nad tím, zda dokážeme jeho odkazu dostatečně využít. Připomněl, že již jeho života se začala rozvíjet efektivní ochrana rostlin za používání prvních přípravků na ochranné postřiky. Následně přešel k této problematice v současné době, kdy Evropská komise připravila nový návrh Nařízení na trvale udržitelné používání přípravků na ochranu rostlin. Z jeho pohledu je v tomto návrhu hodně populismu a je pro naše zemědělství nereálný. Vyzval účastníky polního dne k aktivní osobní účasti ve veřejné diskusi, která právě probíhá na webových stránkách Evropské komise (pozn. https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12413-Pesticidy-udrzitelne-vyuzivani-aktualizace-pravidel-EU-_cs).

Profesor Pavel Pavloušek (MENDELU), stejně jako Miloš Michlovský následně, vystoupil jako zástupce Sdružení šlechtitelů révy. Ve svém vystoupení se zaměřil na nutnost popularizace nových PIWI odrůd mezi pěstiteli i spotřebiteli. Sdělil, že z hlediska pěstitelů je třeba vybrat si z široké nabídky odrůd tu správnou s ohledem na půdně-klimatické podmínky vinohradu i na typ vína, které pak chce vinař vyrábět.

Upozornil na to, že patříme z hlediska Evropy na špici, co se týče počtu nových odrůd i jejich plošného zastoupení. Průkopníkem PIWI odrůd v ČR je historicky odrůda Hibernal, která má i největší výměru. Vysvětlil, že PIWI odrůdy kopírují ve svých chuťových vlastnostech tradiční odrůdy, na které je spotřebitel zvyklý, a že se z nich dají vyrábět kvalitní vína. Nedoporučuje však ani PIWI odrůdy pěstovat zcela bez ochrany, aby se tlakem chorob neprolomila rezistence odrůdy.

Miloš Michlovský, přední český odborník v oboru vinařství, vinohradnictví a šlechtění révy vinné (VINSELEKT MICHLOVSKÝ a.s.), navázal kritickým zhodnocením současného stavu našeho vinařství a vyjmenoval několik bariér, které brání většímu rozšíření nových odolných (PIWI) odrůd u nás.

Pokud srovnáme podporu vinařského výzkumu a šlechtění v ČR s vyspělými vinařskými zeměmi, jako je Francie, Německo ale i Rakousko, tak je z našeho pohledu situace špatná a v tomto oboru nám "ujíždí vlak." Například šlechtění nových odrůd révy vyžaduje určování vlastností genů a pak je možné i klasickými metodami šlechtit odrůdy révy požadovaných vlastností i s nízkým podílem genů jiných druhů révy.

Uváděl i další odborné příklady a trendy ve šlechtění PIWI odrůd, které se pak svými chuťovými vlastnostmi blíží odrůdám klasickým. Tyto odrůdy se pak mohou pěstovat s podstatně sníženou ochranou rostlin a celkově mají i nižší „uhlíkovou stopu" – mj. díky nižším nutným pojezdům techniky ve vinohradu. S tím souvisí i ekonomika pěstování, kdy na PIWI odrůdách lze i při vysokých výnosech dosáhnout vysokou kvalitu hroznů. Takto vznikají kvalitní, cenově přijatelná a konkurence schopná vína, která nemusejí být nutně odrůdová.

Zdůraznil, že lze vyrábět cuvée s podílem PIWI odrůd. Špičková „velká" vína by se pak měla vyrábět z hroznů z těch nejlepších tratí. Miloš Michlovský zmínil mnoho dalších aspektů, které by se měly objevit v nové vinařské koncepci a vyzval i k nutným legislativním a dotačním změnám, které by zastřešoval stát, jako je tomu právě ve vyspělých vinařských zemích. Podle jeho názoru by měl být iniciátorem a koordinátorem těchto změn právě ÚKZÚZ, jak tomu již bylo v minulosti.

O zkušební činnosti ÚKZÚZ hovořila Hana Štěpánová, vedoucí Oddělení vinohradnictví (ÚKZÚZ). Popsala registrační a ověřovací zkoušky ve vinici ÚKZÚZ se zaměřením na hodnocení porostů v plné zralosti hroznů, těsně před sklizní. Před samotným započetím hodnocení porostů obeznámila účastníky s klimatickými podmínkami roku 2022 na zkušební vinici, zejména na množství srážek v jarních měsících a na sucho a vysoké teploty v letních měsících.

Během hodnocení porostů révy byli účastníci obeznámeni s nástupem projevu chorob révy vinné během vegetačního období a dále na stresový projev sucha – žloutnutí listů. Hodnocení porostů bylo společně vyhodnoceno 9 bodovou hodnotící stupnicí. Součástí trasy pro hodnocení porostů byla dále možnost nahlédnutí do vinice pro ověřovací zkoušky stolních odrůd a také podnoží.

V rámci celého dne byla k hodnocení vína ročníku 2019 zapsaných ve Státní odrůdové knize v počtu 35 bílých a 26 červených z celkového počtu bylo celkem 13 odrůd PIWI a dále byla hodnocena vína ročníku 2021 v registračním řízení v počtu 9 bílých a 6 červených z celkového počtu 9 PIWI. K hodnocení stolních hroznů bylo předloženo 11 odrůd.

Na akci zaznělo i téma ekologického vinohradnictví. V České republice je aktuálně 131 zemědělců hospodařících na vinicích v ekologickém režimu, a to s celkovou výměrou 1098 hektarů ekologických vinohradů, sdělil účastníkům Martin Prudil, vedoucí oddělení ekologického zemědělství (ÚKZÚZ).

Představil ekologický vinohrad ÚKZÚZ, který byl založen v roce 2018. Jeho hlavním cílem je sledování kontaminace v EZ nepovolenými účinnými látkami (rezidui pesticidů) ze sousedních konvenčně ošetřovaných vinohradů. Toto sledování se provádí pro účely kontroly, kdy zjištěné hodnoty slouží jako pomocný nástroj při hodnocení výsledků analýz vzorků, odebraných při kontrolách EZ, tedy u ekologických vinařů.

IVANA KRŠKOVÁ, TISKOVÁ MLUVČÍ ÚKZÚZ

Povinné značení Nutri-Score ministerstvo odmítlo

Povinné značení potravin a nápojů pomocí pětibarevného štítku Nutri-Score Ministerstvo zemědělství ČR nepodporuje. Současné značení v Česku považuje za dostatečné. Zaměřit se chce na větší ochranu názvů potravin živočišného původu.

Zavedení pětibarevného štítku od tmavě zelené po tmavě červenou barvu, který rozřazuje potraviny a nápoje do pěti kategorií [A-B-C-D-E] podle jejich nutriční hodnoty, by podle Ministerstva zemědělství ČR rozdělovalo potraviny na dobré a špatné. Řekl to náměstek Sekce potravinářství MZe ČR Jindřich Fialka na jednání s Potravinářskou komorou ČR, zákonodárci a některými českými europoslanci.

WWW.FOODNET.CZ, AUTOR: ZDRAVEZPRAVY.CZ, 23. 9. 2022

Nebezpečné a falšované potraviny – víno (září 2022)

Zdroj: www.potravinynapranyri.cz

André rosé, moravské zemské víno, polosladké, 2020, alk. 11,5 % obj.

Kategorie: Nebezpečné potraviny

Ve víně byl několikanásobně překročen povolený limit pro obsah konzervantu - oxidu siřičitého.

Šarže: 03/2020

Obal: skleněná láhev, zátka, termokapsle, etiketa

Množství výrobku v balení: 0,75 l

Výrobce: Plněno v: Ing. Ladislav Kovár, Prušánky, CZ, 696 21

Místo kontroly: Ing. LADISLAV KOVÁR, parc. číslo 1433/5, 696 21 Prušánky, IČ: 63454220

Země původu: Česko

Veltlínské zelené, 2021, moravské zemské víno, suché, alk. 12,5 % obj.

Kategorie: Nebezpečné potraviny

Ve víně byl překročen povolený limit pro obsah konzervantu – oxidu siřičitého.

Šarže: 04/2021

Obal: skleněná lahev, zátka, termokapsle, etiketa

Množství výrobku v balení: 0,75 l

Výrobce: Plněno v: Ing. Ladislav Kovár, Prušánky, CZ 696 21

Místo kontroly: Ing. LADISLAV KOVÁR, parc. číslo 1433/5, 696 21 Prušánky, IČ: 63454220

Země původu: Česko

Cabernet Sauvignon, suché, vinařská oblast Morava, 2019

Kategorie: Falšované potraviny

Víno bylo vyrobeno z hroznů révy vinné, které nebyly sklizeny na území České republiky.

Šarže: neuvedena

Obal: skleněná láhev á 0,75L, etiketa, uzávěr

Množství výrobku v balení: 0,75 l

Místo kontroly: JAPO Czech s.r.o., Petrov (sklep č. 10, 696 65 Petrov), IČ: 28292081

Země původu: Česko

Ze zahraničí

Evropská komise schválila první balík sedmi národních strategických plánů

Evropská komise schválila dne 31/08/2022 první balík národních strategických plánů SZP pro Dánsko, Finsko, Francii, Irsko, Polsko, Portugalsko a Španělsko. Všechny tyto země odeslaly Komisi své návrhy během prosince 2021, nejpozději pak 01/01/2022. Schvalovací proces tedy zabral devět měsíců. Prvních sedm zemí tak bude mít čtyři měsíce na to, aby nová pravidla implementovaly, nová pravidla by měla vstoupit v platnost od ledna 2023. Pro těchto sedm zemí je v rámci SZP alokováno více než 120 miliard EUR, tedy téměř polovina celkového rozpočtu SZP na období 2023 – 2027 (270 miliard EUR). Vzhledem k tomu, že každý ze schválených plánů má několik set až tisíc stran, zpracovala Evropská komise k prvním sedmi schváleným plánům i krátká shrnutí. Evropská komise po schválení první várky plánů uvedla, že je jejím cílem co nejrychleji schválit i zbývající návrhy, neuvedla ale předpokládaný časový plán. Zatímco zemědělci v zemích, jejichž strategické plány zatím nebyly schváleny, doufají v rychlé potvrzení plánů ze strany Komise, environmentální organizace už kritizují prvních sedm hotových plánů. Ty jsou podle nic nedostatečně ambiciózní v oblasti ochrany životního prostředí a klimatu, reformu SZP organizace označily za „zklamání".

WWW.FOODNET.CZ, 12. 9. 2022

Připravovaná společná akce vinařských svazů Německa a Rakouska

Před zahájením největšího světového festivalu vína Wurstmarkt se v Bad Dürkheimu (Falc) sešli zástupci německých a rakouských vinařských svazů, aby projednali návrh nařízení o zákazu veškerých přípravků na ochranu rostlin (syntetických i biologických) v „citlivých oblastech". Jako příklad byl uveden dopad návrhu nařízení na vinařskou obec Ungstein, jejíž více než 90 % půdy patří do citlivých oblastí.

Podle Klause Schneidera, předsedy německého svazu vinařů, by bylo postiženo asi 30 % vinic v Německu. Johannes Schmuckenschlager, předseda rakouského svazu vinařů, odhaduje, že v Rakousku by se to týkalo 50 % vinic, ale zároveň považuje 50 % snížení používání přípravků na ochranu rostlin ve všech pěstitelských oblastech u trvalé plodiny, jako je réva, za neproveditelné. Oba jsou proti plošným cílům snižování. Schmuckenschlager kritizuje, že není zohledněna výchozí úroveň před snížením. Například v Rakousku se množství chemicky syntetizovaných účinných látek uvedených na trh snížilo během deseti let o 22 %. Oba vinařské svazy odmítají návrh nařízení v jeho současné podobě a chtějí proti němu společně postupovat prostřednictvím informování vinařů a vysvětlování problému všem politickým představitelům od komunální až po evropskou úroveň o dopadech tohoto návrhu nařízení EU v dosud zveřejněné podobě. Oba považují za nepravděpodobné, že návrh bude beze změn schválen v Evropském parlamentu. I kdyby však byl návrh mírně vylepšen, znamenalo by to pro německé a rakouské vinaře dalekosáhlá omezení.

Jak by věci mohly pokračovat

Na základě návrhu nařízení předloženého Komisí byl jmenován výbor EP, který je za nařízení v Evropském parlamentu odpovědný, v tomto případě Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin (ENVI). Výbor poté jmenoval zpravodaje. Hlavním úkolem zpravodaje je provést návrh nařízení jednotlivými fázemi postupu, včetně případných jednání s Radou a Komisí. Zpravodaj je odpovědný za přípravu „návrhu zprávy" výboru a v této funkci je také prvním členem, který navrhuje změny k návrhu Komise. Za zpravodajství v tomto případě odpovídá rakouská poslankyně Evropského parlamentu za Zelené Sarah Wienerová. Ostatní politické frakce jmenovaly stínové zpravodaje, kteří představili postoje svých skupin k navrhovanému nařízení. Za frakci Evropské lidové strany (Křesťanských demokratů) to bude Rakušan Alexander Bernhuber, který mimo jiné vystudoval zemědělské vědy.

Návrh zprávy a pozměňovací návrhy předložené stínovými zpravodaji se nyní začnou projednávat ve výboru na jedné nebo více schůzích. Velmi často se před hlasováním ve výboru konají také neformální diskuse ve formě „stínových schůzek" mezi zpravodajem a stínovými zpravodaji, aby se co nejvíce sladily postoje různých skupin. Příslušný výbor přijímá svou zprávu prostou většinou ve formě pozměňovacích návrhů k návrhu Komise. Na základě své zprávy by pak výbor mohl dodatečně rozhodnout o zahájení neformálních nebo interinstitucionálních jednání s ostatními orgány legislativního postupu před prvním čtením v Parlamentu. Pokud k těmto neformálním jednáním nedojde, postoupí se návrh nařízení plénu Evropského parlamentu do „prvního čtení". Konečné rozhodnutí Parlamentu EU se neočekává dříve než v roce 2024. Provádění pak bude v kompetenci jednotlivých zemí.

DDW/15. 9. 2022/JS

AREV: Odvětví vína v srpnu

Itálie očekává letos o 10 % nižší sklizeň

Podle první prognózy zemědělské organizace Coldiretti začala počátkem srpna sklizeň v Itálii s předpokládaným 10% snížením výnosu v celé zemi. Italská produkce zahrnuje nejméně 607 odrůd, které jsou zapsány do registru vinic. Italské vinařství zaměstnává 1,3 milionu pracovních sil.

Podrobnější identifikace vína ve vinárnách a restauracích ve Francii

Francie schválila svůj nový zákon, podle kterého musí vinárny a restaurace od nynějška uvádět původ vín, která nabízejí spotřebitelům, ať už se jedná o vína rozlévaná do skleniček, džbánků nebo lahví. Na rozdíl od předchozího označování kategorie a praxe „víno majitele". Pokud podnik nová pravidla nedodrží, může mu být uložena pokuta až do výše 1 500 eur.

Portugalsko a Španělsko se spojily v propagaci vína

Společnosti ViniPortugal a OIVE se dohodly, že po zbytek léta zahájí společnou propagační akci zaměřenou na turisty na frekventovaných příjezdových místech ve více městech s cílem propagovat portugalskou a španělskou kulturu vína. Kampaň je součástí většího, tříletého projektu koordinace a propagace mezi oběma vinařskými sdruženími z Pyrenejského poloostrova.

Japonsko spustilo reklamu na popularizaci pití alkoholu

Japonsko spustilo novou celostátní kampaň s názvem „Sake Viva!", jejímž cílem je zpopularizovat pití alkoholu mezi mladou generací (ve věku 20 až 39 let). Japonský stát se sice musí bránit kritice, ale touto snahou hodlá zvýšit své daňové příjmy z alkoholických nápojů, které se v důsledku nižší úrovně nákupu a spotřeby snižují.

Ve Francii probíhá předčasná sklizeň hroznů

Sklizeň byla v celé Francii urychlena s rekordním dvoutýdenním předstihem oproti obvyklému termínu zahájení. Například v Bordeaux začala sklizeň bílých odrůd již v polovině srpna. Přestože réva vinná s hrozny padla i za oběť požárům, odhaduje se sklizeň na 42,6 až 45,6 milionu hektolitrů, což je úroveň blízká pětiletému průměru (44,2 mil. hl) a zřetelné oživení ve srovnání s loňskými 37,5 milionu hektolitrů. Tyto časné sklizně jsou důsledkem klimatických změn, které ohrožují typická francouzská vína.

PRO AREV POSKYTL FARM EUROPE/7. 9. 2022/JS

COPA/COGECA: Podkladová zpráva o dopadu extrémních povětrnostních podmínek na evropské zemědělství (vinařství)

Zemědělci v celé EU čelí extrémním povětrnostním podmínkám, jako jsou bezprecedentní sucha, která mají dopad na zemědělskou produkci v mnoha evropských regionech. Sucha mají dopad na produkci obilovin, ovoce a zeleniny, oliv, medu atd. Většina zemědělských odvětví již byla pod tlakem vzhledem k nedávným krizím (pandemie Covid-19, invaze na Ukrajinu) a náklady na výrobu a ceny hnojiv nyní vytvářejí další tlak.

Podle zprávy JRC Global Drought Observatory , na začátku srpna 2022 kombinovaný indikátor sucha odhalil, že na 47 % území EU platí varování před suchem, což znamená, že srážky byly nižší než průměr a půdní vlhkost byla nedostatečná. Kromě toho se 17 % nacházelo ve stavu pohotovosti. Silný nedostatek srážek ovlivňuje také průtoky řek v celé Evropě, což má přímý dopad na výrobu elektřiny ve vodních elektrárnách, chladicí systémy některých jaderných elektráren a říční dopravu. Srážky v polovině srpna sice zmírnily sucho v některých částech Evropy, ale zároveň způsobily nové potíže, když přešly v bouřky. Zpráva předpovídá v západní části evropsko-středomořské oblasti až do listopadu teplejší a sušší podmínky, než je obvyklé.

Vzhledem k vysokým cenám zemního plynu a následnému nedávnému snížení výroby hnojiv ve velkých zařízeních se obáváme velkého narušení výroby hnojiv, zejména minerálních. Rostoucí nedostatky v dostupnosti (a ceně) minerálních hnojiv v EU budou mít dopad na opatření, která mají být zavedena pro postupy hospodaření s živinami plánované na sklizňovou sezónu 2023, a v důsledku toho budou vytvářet tlak na výnosy a kvalitu. Zemědělci velmi pozorně sledují vývoj na trhu s hnojivy a navrhli více způsobů, jak postupovat. Zvýšené náklady na energii nutí společnosti vyrábějící hnojiva v EU pozastavit nebo omezit výrobu.

COPA a COGECA požádaly o zahájení šetření s cílem zrušit antidumpingová cla na dovoz močoviny a dusičnanu amonného z Ruska, Trinidadu a Tobaga a USA. Komise však dospěla k závěru, že tato možnost není možná, a navrhla zrušit běžná dovozní cla na meziprodukty hnojiv, jako je bezvodý amoniak a močovina. Sankce EU se na hnojiva nevztahují.

Vinařství

Sklizeň hroznů v roce 2022 začala letos dříve uprostřed parného léta, přičemž některé odrůdy se sklízely již v srpnu. Co se týče výnosů, je situace poměrně různorodá. V Itálii se očekává dobrá úroda a slušná úroveň kvality díky absenci houbových chorob. Naproti tomu ve Španělsku se očekává pokles o 25–30 % v důsledku sucha. Ve Francii se očekává, že jarní mrazy, krupobití, vlna veder a nyní i sucho povedou ke snížení sklizně. Přesto se sklizeň v jednotlivých zemích může lišit. V regionech, které jsou na sucho zvyklé, pomohlo horké léto rozvoji hroznů a očekává se dobré množství i kvalita. Výnosy ve Slovinsku mohou být v některých regionech sníženy až o 40 %.

COPA-COGECA/8. 9. 2022/JS (KRÁCENO)

Změna odrůd v souvislosti se změnou klimatu

V červenci se v Institutu pro šlechtění révy vinné Julia Kühna (JKI) v Geilweilerhofu v německém Siebeldingenu konalo XIII. sympozium o šlechtění a genetice révy vinné. Akce se zúčastnilo 180 šlechtitelů révy vinné a genetiků z 23 zemí, kteří prezentovali a diskutovali o aktuálních výsledcích výzkumu. Sympozium sloužilo jako platforma pro výměnu nových poznatků, metod a technik, ale také pro diskusi o potenciálu starých odrůd révy vinné nebo planých druhů, které jsou uchovávány v genových bankách. Mezinárodní pokrok v objasňování odolnosti například proti padlí révy, plísni šedé a černé hnilobě je významný a může významně přispět ke snížení výdajů na ochranu rostlin. Výsledky studií o toleranci révy vinné vůči slunečnímu úpalu nabývají s ohledem na klimatické změny na významu.

„Jak požadavky politiky a společnosti na snížení používání přípravků na ochranu rostlin, tak důsledky klimatických změn podtrhují význam výzkumného úsilí při šlechtění nových odrůd révy vinné," shrnuje Prof. Dr. Reinhard Töpfer, vedoucí Ústavu pro šlechtění révy vinné JKI. „Ve šlechtitelském výzkumu to bereme jako podnět k dalšímu objasňování genetických vlastností révy vinné a k hledání metod, jak zefektivnit šlechtitelský proces," pokračuje Töpfer. Chce to hodně trpělivosti, protože současná generace PIWI odrůd si teprve pomalu hledá cestu do vinic.

Mezinárodní sympozium o šlechtění a genetice révy vinné se koná každé čtyři roky na různých místech. Další hos- ▸

titelskou zemí bude v roce 2026 Chorvatsko. Sérii akcí zahájili téměř před půl stoletím šlechtitelé révy vinné v Geilweilerhofu v Siebeldingenu.

DER WINZER/23. 8. 2022/JS

Austrálie: Granty na pomoc vinařským regionům při přípravě na sucho

Federální vláda doufá, že pomůže regionálním komunitám lépe se připravit na sucho – v rámci Fondu budoucího sucha bude investováno 12,1 milionu dolarů. Granty ve výši 200 000 až 500 000 dolarů budou poskytnuty na projekty, které pomohou 35 regionům v odlehlých, venkovských a regionálních oblastech Austrálie připravit se na budoucí výskyt sucha. Na granty mají nárok vinařství v regionech jako Barossa, Margaret River a Gippsland. Ministr zemědělství, rybolovu a lesnictví senátor Murray Watt uvedl, že granty jsou součástí trvalého závazku vlády pomáhat regionálním komunitám přizpůsobit se měnícímu se klimatu. Mohou být využity různými způsoby, včetně akcí, školení, budování malých infrastrukturních projektů.

HTTPS://WINETITLES.COM.AU/29. 8. 2022/JS

Je nutné kvalitní zavlažování, aby réva netrpěla

Ačkoli je na sklizeň v roce 2022 ve středomořském regionu brzo, vinice již mají podzimní nádech: na konci srpna začíná být mnoho vinic bez listí, jejich uschlé listy již opadaly. Tato defoliace, která je známkou suchého jara a horkého léta od Roussillonu po Provence, ovlivnila letošní výnosy. I když je réva odolnější vůči suchu, je patrné, že ji stále více stresuje suché jaro spojené s časnými a opakovanými vlnami veder. Je nutné zmírnit dopady klimatických změn agrotechnickými postupy (vůči suchu odolnější odrůdy atd.) a kvalitním zavlažováním. Současně je třeba dohnat náskok sousedních zemí, jako je Španělsko a Itálie. V recyklaci odpadních vod a výstavbě nádrží na svazích je Francie pozadu, naznačuje Jérôme Despey, prezident sdružení FranceAgriMer. Odpovídat potřebám musí nejenom vodních zdroje, ale i předpisy pro pěstování révy. Je absurdní, že po 15. srpnu nedošlo k žádné změně zákazu zavlažování. V únoru loňského roku vláda oznámila nová pravidla, která umožní zemědělství přizpůsobit se změně klimatu. Například připravuje vyhlášku o úpravě zavlažovacích plánů ve vinařství s cílem sladit udržení kvality produkce se změnou klimatu.

Zatímco v Bordeaux jsou výjimky ze zavlažování stále častější, v Gironde místo toho, aby vinařství postupovalo obdobně, nemá jinou možnost než zásadně změnit své agrotechnické postupy, které pocházejí z minulého století. Změna klimatu, která může znamenat zintenzivnění, prodloužení a zdvojnásobení četnosti takových such, mění přírodní faktory a vybízí nás ke zpochybnění starých vinařských postupů. Úkolem veřejných zemědělských institucí je testovat a podporovat zemědělské postupy, které jsou nejúčinnější z hlediska spotřeby vody, a postupy, které podporují zachování živé půdy, umožňují pronikání srážek, regeneraci půdy a doplňování zásob vody, zkrátka vytvářejí podmínky příznivé pro obnovu koloběhu vody a uhlíku. To je cesta, kterou musíme vinařům pomoci prozkoumat, a ne je nutit ke krátkodobé iluzi, že se uchýlí pouze k zavlažování.

VITISPHERE/ALEXANDRE ABELLAN/29. 8. 2022/JS

Maďarské CHOP Zala

Existuje již delší dobu, jde o oblast mezi Balatonem, slovinskou a chorvatskou hranicí. Maximální výnos je stanoven na 100 hektolitrů vína na hektar. Mezi povolenými odrůdami k získávání vína s CHOP je i maďarská PIWI odrůda Nero, u nás považovaná za stolní odrůdu.

ZDROJ: ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK (EU) C 319; JS

Registrace nizozemského CHOP Rivierenland

V Úředním věstníku EU C 315 z 19. 8. 2022 vyšlo oznámení EK 2022/C 315/06 o registraci CHOP Rivierenland v Nizozemsku pro výrobu vína, šumivého a perlivého vína a vína ze zaschlých hroznů. Minimální skutečný obsah alkoholu je stanoven v rozmezí 5 až 12 % obj., v závislosti na druhu výrobku. Maximální výnos z hektaru je stanoven na 40–60 hektolitrů, podle odrůdy. Odrůdy jsou výhradně PIWI, celkem je jich 14, převažují německé, 4 jsou švýcarské. Konkrétně jsou to následující bílé PIWI odrůdy: Cabernet blanc, Johanniter, Merzling, Muscaris, Sauvignac, Solaris, Souvignier gris a Villaris. Z modrých PIWI odrůd to jsou Cabaret noir, Cabernet Cantor, Cabernet Cortis, Monarch, Pinotin a Regent.

ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EU C 315 Z 19. 8. 2022, JIŘÍ SEDLO

Švédské vinařství s PIWI odrůdami

Za pouhých 20 let se švédské vinařství změnilo z koníčku na komerčně uznávaného hráče s víny, která získávají mezinárodní ceny a renomé – díky odolným PIWI odrůdám. Švédsko má přibližně 50 komerčních vinařství a téměř 200 hektarů vinic. Hlavní odrůdou je Solaris (zhruba 80 %), následovaná odrůdou Rondo. PIWI odrůdy jsou dlouhodobě udržitelným řešením nejen pro Švédsko; i v zavedených vinařských zemích si uvědomují, že změna klimatu vyžaduje nové nápady a otevřenou mysl.

Sdružení PIWI International, založené v roce 1999 – mimochodem ve stejném roce, kdy se Švédsko stalo oficiální vinařskou zemí podle EU – je platformou pro výměnu zkušeností a diskuse, která společnými silami a silou může tato vína uvést na trh. Pro Švédsko se vinařství stalo vyzkoušeným odvětvím budoucnosti, které může na venkově vytvářet pracovní místa. PIWI International Wine Challenge se stala mezinárodně uznávanou soutěží, kde se švédská vína začínají prosazovat.

HTTPS://PIWI-INTERNATIONAL.DE/3. 9. 2022/JS

Moderní evropské PIWI odrůdy v Kanadě

Pěstování révy vinné v Kanadě je vždy spojeno s určitými riziky. Zima 2021/22 byla v oblasti Niagary krutá, a to nejen kvůli nízkým teplotám (na některých místech –26 °C), ale také kvůli dlouhým vlhkým obdobím na podzim, což mělo za následek až 50% ztrátu úrody v roce 2022 a dlouhodobé poškození značného počtu vinic. Obnovení plné produkce některých vinic může trvat 3 až 5 let. Mizerné zimy jsou mezi kanadskými pěstiteli révy vinné akceptovaným ri- ▸

zikem. Skutečnou příležitostí pro tuto oblast může být výsadba moderních evropských PIWI odrůd, které byly vyvinuty ve šlechtitelských programech v Německu v Institutu Julia Kühna, ve výzkumném ústavu ve Freiburku a ve francouzském INRA. Německo má vynikající šlechtitelské programy, které produkují odolnou révu vinnou, jež je z 80 až 90 % Vitis vinifera. Německá vláda považuje tyto odrůdy za Vitis vinifera, protože obsahují jen nepatrné procento neviniferových druhů. Výhody pěstování PIWI odrůd jsou značné a kvalita vína se vyrovná současným odrůdám druhu Vitis vinifera.

Globální oteplování ukazuje, že počasí bude v příštích letech extrémnější. Pro Ontario to znamená vlhčí a vlhčí vegetační období. A tím i větší tlak chorob. Současná míra používání fungicidů je neudržitelná a nevyhnutelně dojde k získání rezistence na současné fungicidy. Navíc vývoj hub bude vždy předbíhat schopnost chemiků vyvíjet nové fungicidy. A pokud jste si v poslední době všimli cen pohonných hmot, jízda traktorem po vinici 8 až 12krát ročně za účelem postřiku fungicidem je nákladná. PIWI odrůdy nabízejí ekonomické řešení obou problémů.

Hybridní odrůdy jsou v Kanadě dobře známé, takže jsou již akceptovány. Vidal, kříženec odrůd Ugni blanc a Rayon d'Or (Seibel 4.986), který se používá hlavně k výrobě ledového vína, představuje nejvyšší výnos hroznů v Ontariu s roční produkcí 21 000 tun. Na druhém místě je Ryzlink rýnský s roční produkcí 10 700 tun. Hrozny mezidruhových kříženců tvoří 38 % celkové sklizně hroznů v Ontariu, přičemž oblíbenou modrou odrůdou je Baco noir (3 750 tun) a přispívají k ní i starší evropské hybridy, jako je Seyval blanc a Chambourcin (1 500 tun). Ačkoli odrůdy jako Vidal a Baco noir vykazují určitou odolnost vůči padlí révy (oidium), jsou náchylné k plísni révy (peronospora) a dalším houbám. Stále více vinic se vysazuje kříženci z Minnesotské univerzity (např. Marquette, Frontenac). Ačkoli jsou tyto odrůdy šlechtěny především na odolnost vůči chladu, jejich rozsáhlé využití druhů Riparia a Labrusca ve šlechtitelském programu poskytuje odolnost vůči houbovým chorobám. Vytvářejí však také některé výrazné hybridní tóny, které mohou ovlivnit přijímání vín vyrobených z těchto hroznů do Vintners Quality Alliance (VQA) a omezit vývoz do jiných zemí s apelačními systémy (AOC, DO, DOC).

Mnohé z těchto PIWI odrůd révy vinné byly uvedeny na trh teprve v posledních 20 letech, ale již existuje kvalitní výzkum odolnosti vůči chladu. Například výzkumná práce z Polska (Cold Hardiness of Primary Buds of Wine and Table Grape Cultivars in Poland (J. Lisek, A. Lisek; 2020)) hodnotí většinu PIWI odrůd jako odolnější vůči chladu než Merlot a podobné Ryzlinku rýnskému, ale ne tak odolné jako minnesotské hybridy. Italské odrůdy z Università Degli Studi di Udine uvádějí u většiny svých odrůd odolnost vůči chladu až do –23 °C. Ačkoli jsou moderní PIWI odrůdy šlechtěny především kvůli chuti a odolnosti vůči chorobám, použití jiných druhů rodu Vitis jim poskytuje výhodu mrazuvzdornosti oproti druhu Vitis Vinifera.

Francouzské (INRA) PIWI odrůdy jsou v současné době dostupné v Ontariu prostřednictvím společnosti Vinetech. Z modrých jde o Artaban a Vidoc, z bílých o Floreal a Voltis. Rodičem, který poskytuje genetiku odolnosti vůči houbovým chorobám je Vitis rotundifolia. Německá odrůda (JKI) Regent je k dispozici také prostřednictvím společnosti Vinetech, ale v omezeném množství (v současné době je vyprodáno pro rok 2023).

Italské PIWI odrůdy jsou k dispozici prostřednictvím společnosti Novavine v Kalifornii. Tyto odrůdy využívají komplexní hybrid z Maďarska (Kozma 20-3), který zahrnuje Vitis amurensis a Vitis rupestris (z Villard blanc) pro genetiku odolnou vůči chorobám a zároveň kombinují ve své linii více odrůd druhu Vitis vinifera. Tyto italské hybridy vykazují vynikající mrazuvzdornost, uvádí se tolerance až do –23 °C (Merlot Kanthus vydrží i –20 °C), což je podobné jako u Ryzlinku rýnského. Jde o odrůdy Cabernet Volos, Fleurtai, Merlot Kanthus, Sauvignon Kretos, Sauvignon Rytos, Soreli. Pro zaslání do Kanady je vyžadována minimální objednávka 1 000 kusů sazenic.

V současné době probíhá licencování a dovoz PIWI odrůd z institutu JKI v Německu a réva by měla být k dispozici během několika let. Tyto odrůdy révy vinné používají ve svém šlechtitelském programu odrůdy Vidal a Seyval blanc. Villaris se jeví jako vynikající odrůda pro výrobu ledového vína a spolu s Felicií, sesterskou odrůdou Villarisu, mají jako primárního rodiče odrůdu Vidal (50 %). K dalším jejich odrůdám patří Calandro, Calardis blanc a Calardis musque . Freiburské PIWI odrůdy lze nyní dovážet ze státu New York prostřednictvím společnosti Amberg Grapevines. V křížení je jako primární šlechtitelský partner nejčastěji použita odrůda Merzling (Seyval blanc x (Ryzlink rýnský x Pinot gris)), a to buď přímo, nebo prostřednictvím odrůd Solaris a Bronner. V současné době jsou v Ambergu k dispozici tyto odrůdy: Helios, Johanniter, Muscaris a Monarch. Následující freiburské odrůdy jsou vysoce hodnoceny v soutěži PIWI Wine Awards: Carbernet Carbon, Cabernet Cortis, Souvignier gris,

Prior, Solaris a Bronner.

Další šlechtitelské programy existují ve Švýcarsku, Rakousku, Maďarsku a České republice, ale dovoz odrůd do Kanady/Severní Ameriky je zdlouhavý a náročný. V současné době je schválen dovoz odrůd z INRA ve Francii a proces pro Německo probíhá. Vzhledem k tomu, že vegetační období v Kanadě je podobné jako v Německu a Francii, má smysl začít zde.

Výhod pěstování hroznů PIWI v Kanadě je mnoho. Jsou šetrnější k životnímu prostředí a udržitelnější a zároveň ekonomičtější, protože snižují vstupy do vinohradů, jako jsou pohonné hmoty, fungicidy, pracovní síla a opotřebení traktorů. Vína jsou podobná odrůdám druhu Vitis vinifera a v některých případech jsou k nerozeznání.

ZDROJ: PIWI-INTERNATIONAL.DE/AUTOR: DARCY O'NEIL – WWW.ARTOFDRINK.COM/28. 8. 2022/JS

Výzkumníci doufají, že se jim podaří bojovat proti chorobám kmínku révy vinné pomocí biologických metod

Mezinárodní skupina výzkumníků si myslí, že by se mělo najít řešení proti chorobám kmínku révy vinné, jako je eutypové odumírání révy vinné, esca a botryosferiové odumírání révy (BDA). Výzkumná skupina pod vedením Barryho Goodella, profesora mikrobiologie na UMass Amherst ve Spojených státech, oznámila v časopise Science Daily, že identifikovala sloučeniny, které patogenní houby uvolňují do kmene révy vinné přes řezné rány, a pochopila, jakým způsobem ničí révu. Jedna z nich je zodpovědná za redukci železa, zatímco jiné produkují peroxid vodíku. Když se tyto dvě molekuly setkají, uvolní množství kyslíkových radikálů, které se šíří jako rakovina a rozbíjejí celulózové stě-

ny buněk révy vinné, aby se dostaly k tekutině bohaté na cukry, shrnuje Goodel.

Podle vědců je dobrou zprávou, že antioxidanty a chelátory s nízkou toxicitou, které se často přidávají do potravinářských výrobků pro zachování čerstvosti, také přerušují produkci redukovaného železa a peroxidu vodíku, čímž odstraňují kyslíkové radikály, které houby produkují. Existují některé vybrané bakterie a houby, které tyto antioxidanty a chelatační sloučeniny produkují. Výzkum ukazuje, že by mohlo být reálné zvládnout a zastavit choroby kmínku révy vinné biologicky prostřednictvím zvýšení přirozené přítomnosti těchto antagonistických organismů na révě. Laboratorní výsledky se začnou ověřovat experimenty.

VITISPHERE/31. 8. 2022/JS

Prudce rostoucí letní teploty vedou ke snížení úrody v předních producentských zemích

Letošní povětrnostní podmínky jsou ještě neobvyklejší a nepředvídatelnější než obvykle, ale mezi všemi známými neznámými je jedna společná nit – všechny producentské země napříč Evropou zažily mimořádně brzkou sklizeň v roce 2022. Například ve Španělsku sklízely některé regiony první plody o dobrých čtrnáct dní dříve. Také stres z nedostatku vody a dokonce úpal hroznů vedl k výrazné revizi původních odhadů objemu směrem dolů. Družstva v předním producentském regionu v zemi, Castilla La Mancha, v polovině srpna poukazovala na úrodu přibližně 19–19,5 milionu hektolitrů, což je o výrazných 13 % méně než v loňském roce. V celostátním měřítku organizace odhadují, že letošní sklizeň dosáhne přibližně 36–36,5 mil. hl, což je o 10 % méně než v roce 2021.

Podobná situace je i v Itálii. Na celostátní úrovni se očekává sklizeň okolo 45,5 mil. hl, jak vyplývá z aktuálních prognóz zemědělské organizace Coldiretti, která zároveň zdůraznila, že povětrnostní podmínky v nadcházejících týdnech budou mít i nadále vliv na výši produkce. Navzdory prudkému nárůstu chorob, jako je flavescence d'orée, a napadení Popillia japonica v některých oblastech je kvalita ovoce v letošním roce označována jako dobrá až vynikající. Naopak všechny hlavní italské vinařské oblasti očekávají nižší sklizeň, ve významných oblastech, jako je Emilia-Romagna, až o 20–30 %.

V ostatních částech Evropy se předpovědi řídí podobným schématem. Například v Portugalsku Institut pro révu a víno předpovídá, že sklizeň by měla dosáhnout přibližně 6,7 mil. hl, což je o 9 % méně než v loňském roce.

VITISPHERE/29. 8. 2022/JS

Sucho ovlivnilo v EU v roce 2022 produkci vína

COPA-COGECA očekává, že letošní produkce vína v EU bude podobná loňské úrovni a nižší než pětiletý průměr. Vzhledem k suchu v jarních a letních měsících existují v rámci členských států EU značné rozdíly. Sklizeň hroznů v EU ve vinařském roce 2022/23 je do značné míry ovlivněna vysokými teplotami, které vedly k předčasné sklizni a výraznému snížení výnosů v některých zemích. Hrozny jsou však převážně v dobrém fytosanitárním stavu, což znamená, že lze očekávat vynikající kvalitu vína.

Ve třech hlavních producentských zemích, Itálii, Francii a Španělsku, se v roce 2022 očekává produkce vína v celkové výši 130 milionů hl, což znamená mírný nárůst o 1,1 % oproti předchozímu roku a mírný pokles o 2,1 % oproti pětiletému průměru. Odhady z jiných zdrojů naopak předpokládají výrazně nižší objem sklizně v Itálii a Španělsku. Letošní obtížné povětrnostní podmínky ztěžují odhady sklizně. Ve většině ostatních producentských zemí se očekává pokles výnosů. To je i případ Rakouska, kde mohlo sucho a horko vést k mírnému poklesu produkce o 2,5 % ve srovnání s rokem 2021 a pětiletým průměrem.

DER WINZER/19. 9. 2022/JS

2022: Itálie očekává 50,27 mil. hl vína

Sdružení Unione Italiana Vini (UIV), Ismea a asociace enologů Assoenologi představily 14. září 2022 na ministerstvu pro zemědělskou politiku v Římě prognózu letošní sklizně. Velké překvapení: Navzdory suchu století a rekordním vedrům se v Itálii v roce 2022 očekává produkce 50,27 milionu hektolitrů vína. Toto číslo je dokonce o něco vyšší než v loňském roce (50,23 milionu hl) a o tři procenta vyšší než průměr za posledních pět let.

Většinu úrody jistě zachránil déšť, který – konečně – přišel v srpnu a téměř na celém území státu. V období od ledna do července 2022 spadlo o 46 % méně srážek, než bylo naměřeno v průměru za posledních 30 let. Tento ročník se zapíše do historie jako nejsušší od roku 1800 a byl nejteplejší za posledních 50 let. Jako pozitivní průvodní jev horka a sucha se téměř nevyskytovaly plísně, ale flavescence dorée (fytoplazmové zlaté žloutnutí révy) způsobuje vinařům problémy, zejména v Benátsku. Kvalita hroznů je zatím považována za dobrou až optimální, zejména u červených vín. Obsah alkoholu se bude pohybovat ve středně vysokém rozmezí. U některých bílých odrůd jsou kyseliny mírně nižší.

Průměrný příjem z hektaru vinice ve Francii činí 16 600 eur oproti 6 000 eur v Itálii a cena za hektolitr exportovaného francouzského vína je 294 eur oproti 82 eurům za víno z Itálie. Podle statistického úřadu Istat Itálie exportovala v prvním pololetí roku 2022 víno v rekordní hodnotě 3,8 miliardy eur. Výrazný nárůst, především v důsledku inflace, je patrný u průměrné ceny, která se celkově zvýšila v průměru o 13,1 %.

WEINWIRTSCHAFT/15. 9. 2022/JS

Německo očekává vyšší sklizeň hroznů

Německo očekává v roce 2022 lepší sklizeň vína než v roce 2021. Jak uvedl Spolkový statistický úřad na základě prvních odhadů očekává, že objem sklizně v roce 2022 bude činit 8,88 milionu hektolitrů vinného moštu. V porovnání s ročníkem 2021 s 8,52 milionu hektolitrů by to znamenalo nárůst o 4,2 procenta. Přestože vegetační období roku 2022 bylo v mnoha vinařských oblastech charakterizováno horkými obdobími a suchem, odhadovaný objem sklizně je mírně nad průměrem let 2016–2021 (8,72 mil. hektolitrů). Toto pozitivní očekávání je způsobeno tím, že nedošlo k žádným větším škodám způsobeným krupobitím, bouřkami nebo mrazem a že mnoho mladších vinic, které jsou obzvláště citlivé na stres ze sucha, bylo zavlažováno.

Změny oproti roku 2021 jsou v některých případech v jednotlivých pěstitelských oblastech velmi rozdílné: Výrazný nárůst objemu sklizně se očekává mimo jiné v pěstitelských oblastech Mittelrhein (+50,1 %), Baden (+46,9 %) a Saale-Unstrut (+35,3 %). Se ztrátami ▸

na sklizni musí počítat mimo jiné producenti v Rheingau (–11,8 %), Rheinhessen (–8,2 %) a Mosel (–7,6 %). Ve Falci se očekává, že objem sklizně bude mírně nad úrovní předchozího roku (+4,4 %).

DDW/15. 9. 2022/JS

Ceny hroznů na začátku sklizně v Rakousku

Již od poloviny srpna se v Seewinkelu (oblast v Burgenlandu, východně od Neziderského jezera) sklízejí hrozny. Cena za bílé i modré standardní odrůdy při minimální cukernatosti 15 °KMW (...°NM) je 70 centů (s DPH), speciální odrůdy jako Sauvignon a muškáty se prodávají za 80 centů. Hrozny jsou zdravé a kvalitní. Výnos by se měl blížit výnosu z předchozího roku. Je však vyšší, než se očekávalo, což je způsobeno místně vyššími srážkami v oblasti Seewinkel. Například na západní straně Neziderského jezera a v oblasti Poysdorfu zatím nebyly zaznamenány žádné vydatné srážky.

Hrozny pro „Sturm“ (obdoba burčáku) se vzhledem k malému obchodovanému množství a vyššímu výnosu prodávají za 60 centů za kilogram. Obecně lze konstatovat, že velcí obchodníci se opět zaměřují na nákup moštů ve velkém měřítku. Na půdách dobře zásobených vodou nebo tam, kde bylo možné zavlažování, lze očekávat výrazně vyšší výnosy. Na východě byly srážky mnohem nižší. Celkově se jedná o velmi různorodou situaci, která velmi ztěžuje hodnocení. Na velmi suchých stanovištích se dozrávání výrazně opožďuje. Vinaři opět požadují pokrytí svých (zvýšených) výrobních nákladů. V opačném případě dojde k další likvidaci podniků a klučení vinic.

DER WINZER/6. 9. 2022/JS

Apulie bojuje o ceny Primitiva

Ceny hroznů odrůdy Primitivo výrazně klesly. Například na konci srpna 2022 činila cena hroznů v kvalitě CHZO Primitivo Salento 50 eur za metrický cent – oproti 150 eurům placeným v roce 2021. V roce 2021 však ceny vzrostly nad průměr. Přesto je neklid mezi vinaři velký. Požadují od regionu finanční pomoc, aby kompenzoval snížené příjmy. Dne 5. září 2022 se sdružení zemědělců Confagricoltura Apulia sešlo s ministerstvem zemědělství regionu Apulie, aby vypracovalo řešení sporu mezi pěstiteli hroznů a jejich zpracovateli. „Během schůzky s ministrem zemědělství regionu Apulie se diskutovalo o možnosti ad hoc opatření na vyprázdnění sklepů, aby měli vinaři možnost zvýšit výkupní cenu hroznů. Tímto opatřením by se pomohlo nejen zpracovatelům, ale také pěstitelům, kteří by mohli za své hrozny získat spravedlivou cenu,“ uvedla Confagricoltura. Ministr zemědělství po jednání zdůraznil, že ceny se již zotavují a nyní se pohybují v rozmezí 0,70 až 1,00 €/kg. Aby se situace v budoucnu dostala pod kontrolu, uvažuje se o snížení výnosů u IGT (CHZO) Puglia Primitivo.

V současné době se zjišťují zásoby vína v Apulii. K 31. červenci 2022 bylo ve vinařstvích stále uskladněno celkem 5,2 milionu hektolitrů vína. Z toho 762 000 hektolitrů připadá na vína s CHOP, 3 mil. hektolitrů na vína s CHZO, přes 40 000 hektolitrů na odrůdová vína Italia a 1,4 mil. hektolitrů na jednoduchá vína (dříve stolní).

WEINWIRTSCHAFT/8. 9. 2022/JS

V Německu zvýšení cen vína o 30 % u VDP

Svaz německých přívlastkových vinařství (VDP) očekává zvýšení nákladů v průměru o 30 % a chce je odpovídajícím způsobem přenést na prodejní cenu vína. Hlavním důvodem je drastický nárůst mezd a vyšší náklady na výrobní prostředky. Podle údajů německého Spolkového statistického úřadu zdražily skleněné lahve o 25 %, energie o 70 % a obaly o 50 %. Steffen Christmann, předseda VDP, řekl německým médiím, že VDP sice vítá zvýšení mezd zaměstnancům, ale někdo to musí zaplatit a nakonec jsou to spotřebitelé. Sdružení je podle něj přesvědčeno, že spotřebitelé budou pít méně, ale budou i nadále pít kvalitní víno. Proto i přes zvýšení cen dosáhne přibližně 200 členů VDP vyšších příjmů. Členové sdružení se považují za špičková německá vinařství, která dodržují přísné normy kvality. Jak moc se ceny vína v jednotlivých vinařstvích skutečně zvýší, se teprve uvidí.

DER WINZER/31. 8. 2022/JS

Nejdražší vína na světě

Internetový vyhledávač Wine-Searcher zveřejnil žebříček deseti nejdražších vín na světě, která jsou na této platformě uvedena. Seznamu jasně dominují vína z Burgundska, pouze jedno víno z jiného regionu se může připojit k této falanze, jak uvádí novozélandská společnost. Egon Müller Scharzhofberg Riesling Trockenbeerenauslese je na 9. místě žebříčku s vypočtenou průměrnou cenou 16 181,16 eur za 0,75 litru.

Nabídku vede Domaine Leroy Musigny Grand Cru s cenou 37 737,70 eur/0,75 litru. Na platformě je uvedeno přibližně 4,38 milionu různých vín. Pro výpočet vzal Wine-Searcher ceny uvedené u prodejců bez daní. Vzhledem k tomu, že jsou zahrnuty pouze ceny uvedené na portálu Wine-Searcher a nejsou uvedeny jednotlivé ročníky, lze o reprezentativnosti žebříčku pochybovat. Dominance Burgundska je nicméně zřejmá.

WEINWIRTSCHAFT/1. 9. 2022/JS

Obsah dusíku v hroznech je letos tak nízký jako v roce 2018

Aktuální údaje HBLA a BA Klosterneuburg ukazují průběh zrání hroznů v 35. kalendářním týdnu, hodnoty dusíku v hroznech jsou letos mimořádně nízké. V současné době jsou údaje o dozrávání hroznů v Dolním Rakousku, Vídni a Burgenlandu poměrně jednotné. Obvyklý náskok Burgenlandu ve zralosti je letos poměrně malý. Průměrná cukernatost hroznů je 15,2°KMW (....) , a tedy – po náskoku v minulých týdnech – stejná jako v roce 2019. Hodnoty kyselosti jsou již ve srovnání s minulými lety velmi nízké, hodnoty pH odpovídajícím způsobem vysoké. Zarážející jsou nízké ▸

hodnoty dusíku v hroznech, které jsou na stejné úrovni jako v roce 2018.

DER WINZER/1. 9. 2022/JS

Statistika úředního zatřiďování vín v Německu za rok 2021

V Německu probíhá už řadu desítek let úřední kontrola jakostních vín současně jako nejvyšší soutěž německých vín, podle výsledků zatřídění jsou vínům udělovány zlaté, stříbrné a bronzové medaile zemských agrárních komor. Zde se ale zaměříme jenom na statistiku zatřiďování.

V roce 2021 bylo v Německu zatříděno jako jakostní víno a víno s přívlastkem celkem 7,4 mil. hl vína v 121 tis. šarží. Pro srovnání: V roce 2020 bylo v Německu sklizeno 8,4 mil. hl vína, tzn., že přibližně 90 % vína se dostává na trh jako jakostní a přívlastkové víno. V ČR je to dlouhodobě asi 50 %. V případě vína s přívlastkem máme ale podíl vyšší, v posledních letech zhruba 40 %, kdežto Německo 30 až 35 %, velký rozdíl vzniká v jakostním víně – Německo kolem 60 %, ČR jen 10 % a asi 50 % připadá na víno zemské, které je v Německu k mání v jednotkách procent. Důvodem není u nás nižší cukernatost hroznů, jak vyplývá i z vysokého podílu vína s přívlastkem, ale neochota vinařů podrobit se úřední kontrole vína.

Celkem 64 % objemu zatříděného německého vína tvořilo víno bílé, 24 % červené a 12 % růžové (včetně klaretu). Suché víno se na tom podílelo 48 %, polosuché 21 %, polosladké a sladké 31 %. Německé víno lze prakticky označit přídomkem jakostní. Přes 92 % objemu zatříděného vína tvořilo jakostní víno. Kabinetu bylo 3,7 %, pozdního sběru 3,4 % a výběru 0,4 %. Výběr bobulí, výběr cibéb a ledové víno společně činily 0,1 % (slámové víno se v Německu nepřipravuje).

ZPRACOVAL J. SEDLO, ZDROJ: DDW 10-2022 A DG AGRI

Podpora investic v rámci SOT vínem v Rakousku

Podpora představuje 30 % vynaložených nákladů (bez DPH), výjimkou jsou plnicí linky a tanky, kde se hradí jen 25 % nákladů. Opačně zase 40 % nákladů se hradí v případě nákupu zařízení pro řízení kvašení a ohřev rmutu. Podporovány jsou následující investice:

- Technologie k přípravě červeného vína:
  - Kovové nádoby pro kvašení rmutu na principu převracení nebo potápění;
  - Ležící otáčející se kovové tanky;
  - Stojící dřevěné kvasné nádoby.
- Technologie pro řízení kvašení a ohřev rmutu (podpora byla zvýšena z 30 na 40 %), vyloučeny jsou systémy regulující teplotu v celém prostoru místnosti. Podporovány jsou i přístroje sloužící k analýze průběhu kvasného procesu – infračervené spektroskopy, zařízení ke stanovování hustoty tekutin a plynů na základě jejich frekvence, refraktometry, turbidimetry, měřiče CO2, automatické titrátory pro stavení potřebných parametrů průběhu kvašení, mikroskopy a přístroje zjišťující stabilitu vinného kamene. Maximální podporovatelná částka je 75 000 €.
- Filtrační zařízení – křemelinové-, crossflow-, deskové-, svíčkové-, membránové a modulové filtry, odstředivky a flotační zařízení. Maximální podporovatelná částka je 75 000 €.
- Kalové filtry – rotační vakuové, plachetkové. Maximální podporovatelná částka je 45 000 €.
- Zařízení pro plnění lahví. Maximální podporovatelná částka je 225 000 €.
- Odstopkovače a třídicí stroje – pouze stacionární stroje při příjmu hroznů, mobilní zařízení na jiných strojích není podporováno. Maximální podporovatelná částka je 100 000 €.
- Lisy pneumatické, nerezové. Maximální podporovatelná částka je 100 000 €.
- Tanky na skladování vína, mohou být vybaveny izolací nebo chladicím zařízením. Podpora je podle objemu tanku, maximální podporovatelná částka je 150 000 €.

Pro podporu investic se berou v úvahu tzv. referenční ceny. Minimální podporovatelná investice činí 2 000 €.

DER WINZER/7-2022/JS

Drony na ochranu plodin ve Švýcarsku

Švýcarsko jako první země v Evropě povolilo používání dronů pro aplikaci přípravků na ochranu rostlin ve vinohradnictví (za určitých podmínek) již v roce 2019. Za účelem ověření možností a limitů aplikace ochrany rostlin pomocí postřikových dronů v praktických podmínkách byl ve švýcarském pokusném podniku proveden tříletý demonstrační pokus s odrůdou Pinot noir. Byly použity různé fungicidy s přihlédnutím k systémům předpovědi výskytu chorob a ekonomičnosti nasazení. Použitý dron aplikoval vždy 100 l postřikové tekutiny na hektar; při srovnávacím pozemním ošetření bylo použito 400 l tekutiny na hektar při stejném množství aplikovaného přípravku (různá koncentrace).

Ve sledovaných letech 2019 až 2021 byly první rozdíly mezi variantami ošetření patrné již ve fázi po odkvětu (BBCH 71). Keře ošetřené ze země vykazovaly v letech 2019 a 2021 menší napadení plísní révy než keře ošetřené dronem. V době před sklizní (BBCH 85 – 87) byly rozdíly patrné zejména v obtížném roce 2021. Řádky ošetřované ze země vykazovaly výrazně menší napadení plísní révy než řádky ve variantě s dronem.

Závěr: Použití dronu dosáhlo velmi dobrých výsledků ve dvou ze tří let. V roce 2021, který byl kvůli povětrnostním podmínkám velmi náročný, byl dron úspěšný pouze do doby květu. Jakmile se listová stěna stala hustší a vyšší, projevily se nevýhody v podobě horšího uchycení na spodní straně listů a na hroznech. Na druhou stranu má ošetření dronem své výhody: může být použito nezávisle na vlhkosti půdy a může využít kratší vhodné časové období pro ošetření. Především je důležité posoudit tlak chorob a náchylnost odrůdy. Dobrých výsledků lze dosáhnout správným používáním a správným výběrem fungicidů.

DER WINZER/23. 8. 2022/JS

Ukázat odpovědnost

Alkoholu, včetně vína, hrozí stále více omezení. Aby se jim předešlo, zavázalo se evropské vinařské odvětví Evropské komisi již v roce 2007 prostřednictvím informačního a vzdělávacího programu Wine in Moderation (WiM) k poskytování informací o zdravotních rizicích zneužívání alkoholu. Německý svaz vinařů vyzývá všechny vinařské podniky, aby se staly členy WiM. Členové mají právo používat logo WiM a přístup k propagačním a informačním materiálům. Členství ve WiM je bezplatné. Konzumace alkoholu je v současné době stále v centru pozornosti politiků, a odvětví vína tak čelí velkým výzvám, jako je například zákaz reklamy.

Stále důležitější je vlastní angažovanost odvětví prostřednictvím implementace a účasti na WiM. Členství ve WiM je důležitým stavebním kamenem. Pro dosažení většího politického hlasu a váhy je třeba, aby se počet členů nadále zvyšoval. Míra účasti samotné podnikatelské komunity je hodnotou, která vždy zajímá odpovědné činitele v Bruselu v první řadě. Žádost o členství lze podat online nebo prostřednictvím formuláře, který poskytuje Německá vinařská akademie (e-mail: info@deutscheweinakademie.de).

DDW/15. 9. 2022/JS

Nealkoholická vína v Německu na vzestupu

Uvedení nealkopiva na trh v roce 1979, doprovázené masivní reklamou v médiích, otevřelo cestu nové kategorii výrobků. Uplynulo však hodně času, než obecná kvalita nealkoholických piv dosáhla úrovně, která z nich učinila skutečnou alternativu pro mnoho pijáků piva. Vývoj odalkoholizovaných vín se neliší. Zatímco počet výrobků svědčí o zvýšeném významu skupiny výrobků, výsledky ukazují, že se enormně zvýšila i jejich kvalita. 18,6 % odalkoholizovaných vín bylo hodnoceno jako „dobrá až velmi dobrá“ nebo dokonce lepší. Přesto bylo 7,3 % vzorků hodnoceno jako „slabé, s nedostatky“ nebo „hrubě vadné“ a mezi víny s hodnocením „dostatečné“ nebo „uspokojivé“ bylo mnoho vín s výrazným tónem po dealkoholizaci, který brání skutečnému požitku.

Co se týče cen, malá vinařství to mají proti těm velkým těžké, protože některá velká vinařství dokázala vyrobit dobře hodnocená vína i za 2,99 eura. Celkově však byla mezi malými i velkými vinařstvími obrovská škála kvalit, což vyžaduje pečlivý výběr. Bez alkoholu, který je nositelem chuti, jsou všechny výrobky závislé na dostatečném množství zbytkového cukru. I zde však dochází k pohybu. U vín, která byla hodnocena dobře, byl minimální zbytkový cukr již 18 g/l, což je téměř na horní hranici polosuchého rozmezí, pokud byl obsah kyselin dostatečný. Vína s 12 gramy na litr byla rovněž hodnocena jako uspokojivá. Průměrná hodnota degustovaných vzorků byla 44,2 g/l. Mimo zachování chuti je druhou výzvou při odalkoholizování vůně. Pro špičková vína výrobci s oblibou používali aromatické odrůdy, jako je Muškát žlutý nebo Sauvignon blanc. Nejčastěji se však používal Ryzlink rýnský.

Situace pro odalkoholizovaná vína se zlepšuje, i když jejich výroba je stále velkou výzvou. O přímém kvalitativním srovnání s vínem zatím nemůže být řeč, ale poměrně dost produktů se stalo skutečnou alternativou pro každodenní život.

WEINWIRTSCHAFT/12. 9. 2022/JS

Alkohol jako hnojivo pro rostliny

Podle studie Oxfordské univerzity by zalévání rostlin alkoholem mohlo přispět k jejich větší odolnosti vůči suchu. Pro účely studie byly rostliny rýže, pšenice a huseníček rolní rozděleny do různých kontrolních skupin. Jedna skupina byla zavlažována normální vodou, ostatní byly zavlažovány po dobu tří dnů 5, 10 nebo 20 mm etanolu. Poté bylo simulováno dvoutýdenní sucho. Míra přežití normálně zavlažovaných rostlin byla pouze asi 5 %, zatímco míra přežití rostlin zavlažovaných etanolem byla 75 %. Většina rostlin, které dostaly střední dávku etanolu, přežila, zatímco při nižších a nejvyšších dávkách jich přežilo o něco méně. Bylo také zjištěno, že teplota listů byla vyšší u rostlin, které dostaly etanol, než u těch, které dostaly pouze vodu, pokračuje studie.

Podrobnější zkoumání rostlin ošetřených ethanolem odhalilo zvýšenou regulaci genů souvisejících s metabolismem sacharózy a škrobu, biosyntézou fenylpropanoidů a glukosinolátů, jakož i zvýšenou akumulaci cukrů, glukosinolátů a aminokyselin souvisejících s tolerancí k suchu. Ošetření navíc vedlo k uzavření průduchů, a tím ke snížení ztrát tekutin.

WEINWIRTSCHAFT/2. 9. 2022/JS

Evropská Unie hledá alternativní dodavatele hnojiv z důvodu přetrvávající války na Ukrajině, evropští producenti kvůli vysokým cenám energií pozastavují produkci

Ruská invaze na Ukrajinu a následné sankce uvalené na Rusko vedly k tomu, že se obchodně začalo válčit i o zajištění dostatečného množství hnojiv. Evropská Unie hledá alternativní dodavatele, vyjednávání ale nejsou jednoduchá. Evropa dováží téměř 40 % plynu, který je hlavní surovinou pro výrobu hnojiv, z Ruska. Z Běloruska a Ruska pak pochází 60 % dovážených hnojiv. Průmysl se snaží snižovat závislost na Rusku, jedná se ale o dlouhý a pomalý proces. Jedním z možných alternativních dodavatelů by mohlo být Maroko, odkud je již nyní zajišťováno 40 % evropského dovozu fosfátů. Nedostatkem hnojiv netrpí pouze EU, ale i velká část Afriky, která byla rovněž na dovozech ze sankcionovaných zemí závislá, nyní je ale dovoz kvůli evropským sankcím omezen i do těchto zemí. Kvůli rekordně vysokým cenám zemního plynu už došlo k problémům i u evropských producentů hnojiv. Druhý největší evropský producent dusíkatých hnojiv, Grupa Azoty, už oznámil dočasné zastavení produkce. Největší světový producent hnojiv, společnost Yara, sníží produkci čpavku na zhruba 35 %, což povede ke snížení výroby močoviny a dusíkatých hnojiv na bázi čpavku o 50 %. Dočasně zastaví výrobu hnojiv i největší britský závod CF Fertilizers.

WWW.FOODNET.CZ, AUTOR: STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU, 5. 9. 2022

Vysoké ceny energií v Evropě vedou k odstávkám velkých závodů na výrobu hnojiv, Španělsko a Francie žádají Evropskou komisi o užší spolupráci s cílem ukončit výpadky způsobené prudkým růstem cen plynu

Vysoké ceny energií v Evropě vedou k odstávkám velkých závodů na výrobu hnojiv, což se dále projeví negativními dopady na zbytek potravinového dodavatelského řetězce. Francouzský ministr zemědělství Marc Fesneau a jeho španělský protějšek Luis Planas uvedli, že EU musí ukončit svou závislost na ruském plynu, musí posílit vlastní soběstačnost v produkci hnojiv. Fesneau zdůraznil, že v krátkodobém horizontu musí EU přijmout podobnou strategii, jakou přijala s cílem snížit závislost EU na ruských fosilních palivech, i pro hnojiva. Mimořádné zasedání ministrů, kteří se zabývají problematikou energetiky (za ČR ministerstvo průmyslu a obchodu), se během českého předsednictví rozhodl svolat český premiér Petr Fiala. Termín zatím nebyl stanoven, podle českého ministra průmyslu a obchodu Jozefa Síkely by se ale jednání mělo uskutečnit v nejbližším možném termínu. Mezi závody, které v souvislosti s vysokými cenami energií zastavily provoz, patřil i největší polský producent hnojiv Grupa Azoty ▸

a druhý největší polský výrobce hnojiv Anwil. Anwil (skupina Orlen) ale dne 29/08 provoz obnovil, a to s odvoláním na obavy z nedostatku CO2 pro potravinářský a farmaceutický průmysl (vedlejší produkt při výrobě hnojiv). Podle vyjádření předsedkyně Evropské komise Ursuly von der Leyen Komise připravuje „nouzový zásah" na trhu s energiemi EU s cílem omezit prudký růst cen energií.

WWW.FOODNET.CZ, 12. 9. 2022

Systém značení výživových hodnot Nutri-Score může podle výzkumníků z univerzit v Lovani a Utrechtu vést k diskriminaci tradičních potravin, ty jsou ale méně zpracované a obsahují menší množství přídatných látek

Evropská komise připravuje legislativní návrhy pro označování výživových hodnot na předních stranách obalů potravin. Přestože Komise zatím oficiálně nepotvrdila, jak bude nový systém vypadat, očekává se, že by systém mohl být podobný systému Nutri-Score. Vědečtí výzkumníci z univerzit v Lovani a Utrechtu se proto zaměřili na to, jaký dopad by mělo zavedení Nutri-Score na tradiční evropské potraviny. Podle výsledků studie mají některé tradiční potraviny, které jsou chráněny v rámci režimu pro chráněné zeměpisné označení (GIs), horší hodnocení Nutri-Score, než srovnatelné produkty bez GIs. Přestože jsou rozdíly mezi jednotlivými kategoriemi výrobků obecně malé, podle autorů studie jsou statisticky významné natolik, že by mohly znamenat rozdíl mezi označením C a D nebo D a E. Tradiční potraviny, mezi které patří například sýr Feta nebo parmská šunka, jsou ale vyráběny za dodržování striktních tradičních receptur, u kterých není jednoduché provádět reformulace. Díky dodržování tradičních receptur jsou pak ale podle autorů tyto potraviny méně zpracované, neřadí se do kategorií vysoce zpracovaných potravin, a neobsahují množství přídatných látek. Autoři připomínají, že systém Nutri-Score nezohledňuje míru zpracování potravin. Přestože dopady konzumace vysoce zpracovaných potravin na lidské zdraví nebyly doposud dostatečně posuzovány, některé státy, jako například Francie, vyzvaly občany, aby spotřebu vysoce zpracovaných potravin omezili.

WWW.FOODNET.CZ, AUTOR: STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU, 5. 9. 2022

Společné výzkumné středisko Evropské komise zveřejnilo výsledky studií zaměřených na informace o potravinách poskytovaných spotřebitelům; podle výsledků Společného výzkumného střediska spotřebitelé dávají přednost jednoduchým, barevným a hodnotícím souhrnným etiketám na přední straně balení

Evropská komise by na přelomu roku 2022/2023 měla předložit legislativní návrhy týkající se označování, a to označování výživových hodnot na přední straně obalu potravin, značení země původu a značení data spotřeby. Podle několika různých zdrojů se Evropská komise, konkrétně generální ředitelství pro zdraví a bezpečnost potravin, nyní – zatím není možné s jistotou potvrdit – přiklání k podobnému systému značení výživových hodnot na přední straně obalu, jako je systém Nutri-Score. Napříč členskými státy EU existují velmi rozdílná stanoviska k Nutri-Score (systém podporují Francie, Belgie, Nizozemí, Německo a Lucembursko, částečně pak Španělsko, proti jsou Itálie, Řecko, Rumunsko, Lotyšsko, Maďarsko, Kypr, Slovensko a Česko), Evropská komise se v minulosti vyjadřovala k Nutri-Score spíše pozitivně. Stejně tak je rozpolcené stanovisko průmyslu – většina tradičních producentů a zpracovatelů se staví spíše proti Nutri-Score, který považují za příliš zjednodušující, velké – zejména nadnárodní – společnosti a obchodní řetězce se naopak k používání Nutri-Score už v mnoha případech zavázali. Komise v květnu 2020 vydala závěry studie hodnotící existující systémy značení výživových hodnot, ve kterých uvedla, že jsou patrné preference ze strany spotřebitelů ve prospěch jednoduchých barevných systémů, jakým je například Nutri-Score. Zejména ze strany tradičního potravinářského průmyslu a ze strany zemědělců byla Komise vyzývána ke zpracování dopadové studie zavedení systému podobného Nutri-Score, taková studie ale zatím Komisí nebyla zpracována. Podle neoficiálních informací Komise na dopadové studii nyní pracuje, zatím ale není dokončena, a vzhledem ke zpoždění v jejím zpracovávání hrozí i další odklad předložení legislativních návrhů k označování. V mezičase, dne 09/09/2022, vydalo Společné výzkumné středisko (JRC) Evropské komise další čtyři studie, ve kterých se zaměřuje na spotřebitelské preference (nikoli ale na dopady) co se značení výživových hodnot a dalšího značení týče.

Ve zprávě k nutričnímu označování JRC uvádí, že:

- nutriční značení na přední straně obalu je jedním z nástrojů, které podporují prevenci nepřenosných onemocnění souvisejících se stravou, jako jsou kardiovaskulární choroby, cukrovka nebo rakovina
- spotřebitelé obecně oceňují nutriční etikety na přední straně obalu jako rychlý a snadný způsob získání informací o výživových hodnotách při rozhodování o nákupu
- méně složité etikety vyžadují od spotřebitelů méně pozornosti a času na rozhodování
- spotřebitelé, včetně spotřebitelů s nižšími příjmy, dávají přednost jednoduchým, barevným a hodnotícím souhrnným etiketám na přední straně obalů, které jsou srozumitelnější, než složitým, nehodnotícím jednobarevným etiketám
- nutriční etikety na přední straně obalu mohou spotřebitele nasměrovat ke zdravějšímu stravování
- nutriční značení na přední straně obalu motivuje potravinářské podniky, aby zlepšily nutriční kvalitu svých výrobků, například snížením přidané soli nebo cukru

V dalších třech studiích se JRC zaměřilo na označování alkoholických nápojů, značení země původu a digitální značení pomocí například QR kódů. Ve zprávě k označování alkoholických nápojů JRC uvádí, že:

- průmysl využil možnosti dobrovolného uvádění informací o složení a výživových hodnotách na etiketách alkoholických nápojů
- pivovarnictví má informace o energetické hodnotě piva uvedeno u 25 až 50 % piv, zatímco informace o složení poskytuje v 90 %
- informace o složení nebo energetické hodnotě se u lihovin vyskytují méně často a u vinařských výrobků velmi zřídka

Ve zprávě o digitálním označování JRC uvádí, že:

- prostředky umožňující přímý přístup k informacím o potravinách na trhu, jako jsou etikety na jídelních lístcích, etikety na regálech a nápisy v místech prodeje, mohou být účinnější při ovlivňování spotřebitelů směrem ke zdravému chování ve srovnání s online prostředky, které vyžadují externí nástroje pro přístup k informacím (např. QR kódy nebo odkazy na webové stránky)
- pokud nejsou informace o potravinách uváděny přímo na obalu, měly by být jasně viditelné v místě prodeje, aby mohlo dojít k ovlivnění spotřebitele

- je potřeba realizovat další výzkum zaměřený na porovnání informací o potravinách poskytovaných spotřebitelům prostřednictvím etiket a digitálních označování

Ve zprávě o značení původu JRC uvádí, že:

- informace o zemi původu i o místě či regionu původu mají podstatný vliv na výběr potravin spotřebiteli
- spotřebitelé přikládají těmto informacím důležitost ze dvou důvodů – jedná se o informaci pro ně indikující kvalitu a ekologičnost výrobku, která navíc umožňuje podporu místních producentů

WWW.FOODNET.CZ, 20. 9. 2022

Německo stále diskutuje o možném zavedení vyšší daně na maso s cílem zajistit prostředky pro posílení welfare zvířat, koaliční strany jsou nyní ve shodě a zavedení daně podporují

Německé spolkové ministerstvo zemědělství v březnu 2021 oficiálně představilo studii zabývající se možnostmi získání prostředků pro posílení dobrých životních podmínek zvířat. Jednou z možností získání finančních prostředků je podle studie i zavedení daní na maso. Tehdejší ministryně zemědělství Julia Klöcknerová (CDU) předložila v tomtéž měsíci zemědělskému výboru německého parlamentu zprávu, která identifikovala tři možné legislativně proveditelné cesty úpravy daňového systému: navýšení spotřební daně u některých produktů živočišného původu, zvýšení DPH u těchto výrobků, a zavedení dodatečné daně z příjmu. Preferovaným modelem byl návrh na zvýšení DPH ze 7 % na 19 %, což by bylo i v souladu s evropskou legislativou. Po více než roce a půl od zveřejnění studie a předložení zprávy diskuse v Německu stále není u konce, nadále ale pokračuje. Nejnověji se proti zavedení daně již nestaví koaliční Německá liberální strana FDP, která byla od počátku diskusí striktně proti zdražování masa prostřednictvím zvýšení DPH. Liberální strana je nyní podle nejnovějšího stanoviska FDP otevřena zavedení vyšší daně na maso s cílem zajistit prostředky pro posílení welfare zvířat v Německu, podmiňuje ho ale zlepšením ochrany německých zemědělců před znevýhodněním v rámci společného trhu EU. FDP navrhuje zřízení fondu pro dobré životní podmínky zvířat, tento fond by byl financován právě skrze vybraně daně z masa prodávaného v Německu. Koaliční partneři rozhodnutí FDP uvítali, změna stanoviska FDP podle nich otevírá cestu k restrukturalizaci chovu hospodářských zvířat v Německu. Pokud by se nyní vládní strany na zavedení daně z welfare zvířat dohodly, stalo by se Německo teprve druhou zemí v EU, která se k podobnému kroku rozhodla. Spotřební daň na některé kategorie potravin s vysokým obsahem nasycených tuků zavedlo již v roce 2011 Dánsko, daň se vztahovala mimo jiné i na maso, mléčné výrobky nebo margaríny, platila ale pouze do konce roku 2012.

WWW.FOODNET.CZ, AUTOR: STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU, 29. 8. 2022

Německá strana Zelených se zavázala ke snížení počtu chovaných hospodářských zvířat a nižší produkci masa

Německá strana Zelených, jejímž zástupcem je i německý ministr zemědělství Cem Özdemir, přijala dne 29/08/2022 vlastní vizi přeměny německého zemědělství a lesnictví. Zelení se zavazují k rozšíření ekologického zemědělství a k úpravě systému, jakým jsou v Německu chována hospodářská zvířata. Chov hospodářských zvířat by měl i nadále být součástí budoucnosti zemědělství, podle Zelených ale musí dojít k redukci počtu chovaných zvířat a tedy i ke snížení produkce masa. Chovy by měly být zachovány mimo jiné s cílem zajistit produkci hnojiv a tak podporovat oběhové hospodářství. Mezi další závazky strany patří omezení zavlažování na polích skrze pěstování odrůd odolných vůči suchu, podpora výzkumu a vývoje v oblasti zavlažování, zavodnění rašelinišť a přeměna lesů na druhově bohaté smíšené lesy.

WWW.FOODNET.CZ, 12. 9. 2022

Burgery a párky bez masa se musí jmenovat jinak, chtějí výrobci

Na trhu přibývá produktů rostlinného původu, které používají zavedené názvy potravin z masa. Zdaleka již přitom nejde jen o již dříve diskutovaný veganský burger, ale také párky, klobásy, řízky nebo právě veganské maso. Producenti masa jsou proti. Nejen producenti a zpracovatelé masa napříč státy EU, ale už i organizace zastřešují veškeré zpracovatele zemědělských komodit, například Potravinářská komora ČR, chtějí na celoevropské úrovni dosáhnout legislativní ochrany potravin živočišného původu, a především pak pojmu „maso".

WWW.FOODNET.CZ, AUTOR: PETR HAVEL, 13. 9. 2022

Studie: 60 % Britů není ochotných vyzkoušet konzumaci laboratorně pěstované imitace masa

Britský úřad pro potravinové standardy provedl v období od října 2021 do ledna 2022 průzkum „Food and You 2", ve kterém se dotazoval 5 796 britských občanů na problémy v oblasti potravin jako udržitelnost, zabezpečení potravin a diety. Z průzkumu vyplývá, že konzumace masa obecně klesá – v případě červeného masa klesla spotřeba za poslední rok dokonce v 86 % domácnostech. I přes to však 60 % občanů není ochotných vyzkoušet konzumaci laboratorně pěstované imitace masa, 39 % Britů navíc nikdy nevyzkoušelo ani žádnou imitaci masných výrobků.

WWW.FOODNET.CZ, AUTOR: STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU, 29. 8. 2022

Norsko investuje do produkce laboratorně pěstovaného mléka, vajec a masa 2 miliony EUR ročně po dobu pěti let, buněčné zemědělství považuje za budoucnost potravinářského průmyslu

Norská vláda pro výzkum potvrdila poskytnutí financí na vývoj technologií buněčného zemědělství, které považuje za budoucnost potravinářského průmyslu. Výzkumný projekt, na který norská vláda uvolní 20 milionů Norských korun (2 miliony EUR) ročně, bude financován Norskou výzkumnou radou a Norským institutem pro výzkum potravin, rybolovu a akvakultury (Nofima). Na projektu budou participovat i další výzkumné a zemědělské organizace včetně Metropolitní univerzity Oslo, norského mlékárenského gigantu TONE AS nebo zemědělského družstva Nortura AS. Projekt, který by měl pomoci laboratorně pěstovanému mléku, vejcím a masu bude spuštěn v roce 2023 a bude probíhat po dobu pěti let do roku 2027. Součástí projektu je i realizace společenských možností a výzev včetně toho, jak budou Norové ochotni zkoušet jídlo vypěstované v laboratořích.

WWW.FOODNET.CZ, AUTOR: STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU, 29. 8. 2022